

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ "Η ΚΥΘΡΑΙΑ"

Στα μέσα του περασμένου αιώνα τα πολλά προβλήματα που υπήρχαν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία ανάγκασαν τον Σουλτάνο να παράσχει κάποιες στοιχειώδεις ελευθερίες στους Χριστιανούς υπήκοους του. Έτσι και στα χωριά της Κύπρου οι κάτοικοι άρχισαν να οργανώνουν καλύτερα τη ζωή τους, να κτίζουν σχολεία για τη μόρφωση των παιδιών τους και να ιδρύουν τους πρώτους τους Συλλόγους και Αναγνώστια. Η Πολιτειακή μεταβολή που συντελέστηκε λίγο αργότερα, στα 1878, με την αντικατάσταση της Τουρκικής Διοίκησης από τους Άγγλους αποικιοκράτες, βοήθησε κατά κάποιο τρόπο στην αρχική βελτίωση της αγροτικής και κοινωνικής ζωής του τόπου. Σημαντικό προς τούτο ρόλο διεδραμάτισαν και τα διάφορα αναγνώστια που δημιουργήθηκαν στα χωριά που είχαν επίσης και ως στόχο την άνοδο του εκηαιδευτικού επιπέδου του λαού. Στην Κυθραία την περίοδο αυτή επαναδραστηριοποιήθηκε το Αναγνώστηριο "Η Κυθραία" που όπως φαίνεται είχε λειτουργήσει και λίγα χρόνια προηγουμένως αλλά για άγνωστους λόγους είχε διακόψει την λειτουργία. Διαβάζουμε σχετικά στην "Φωνή της Κύπρου" ημερομηνίας 4/16.7.1886 ανταπόκριση από την Κυθραία που είχε γραφεί δυο ημέρες προηγουμένως: "Την 28 εκπνεύσαντος ενεκαιιάσθη εν Κυθραία το ανασυσταθέν αναγνώστηριον" η Κυθραία "υπό την προεδρία του Κ.Ι. Παυλίδου απαγγέιλαντος συνοπτικήν μεν αλλά περιεκτικωτάτην προσλαλιάν δι ής εξήρη τα καλά τα εκ τοιούτου είδους καταστημάτων απορρέοντα. Ο λόγος του Κ. Παυλίδου έχει ως εξής: "Φιλομαθείς κύριοι, ω πόσον χαίρω και αγάλλομαι βλέπων ενταύθα σήμερον τους προσφιλείς κατοίκους, κληρικούς και λαϊκούς, της ωραίας

Κυθραίας συνηγμένους οπίνες υπήκοντες εις το αίσθημα της φιλοπατρίας, εις το αίσθημα της φιλομουσίας και φιλομαθείας, έδραμον ενταύθα ως η διψώσα έλαφος προς την πηγήν χάριν της ιδρύσεως του ιερού τούτου καθιδρύματος του αναγνώστηριου η "Κυθραία", που ο προορισμός αφορά την πνευματική και ηθικήν ανάπτυξιν της φιλότατης νεολαίας και απάσης της κοινωνίας. Ο νυν ευτελής ούτος οικισμός, το ευώδες ενδιαίτημα ομοεθνών, ομοθρήσκων, ομοφρονούντων και συνεργαζομένων υπέρ του πλησίον εταίρων θέλει αναδειχθεί σε πολύ σεπτόν μέγαρον, όπου θα εδρεύει η αρετή, όπου θα ακτινοβολεί πανταχόθεν η ευσέβεια, η δικαιοσύνη, η φιλομάθεια, η φιλοπατρία και η προς τον πλησίον αγάπη. Όπου η οκνηρία, όπου τα χαμαίζηλα πάθη, δεν θα ευρίσκουν χώραν και όπου ο οινόφυλιξ και καρτοπαίκτης θα λακτίζεται ανηλεώς. Φιλόμουσοι κύριοι, γέροντες, άνδρες νεανίσκοι, εισέλθετε προθύμως εις τον ζείδωρον και ευώδη τούτον κήπον του ιερού καθιδρύματος, φυτεύσατε κάρπημα δένδρα, ποτίσατε ευώδη άνθη και καλλιεργήσατε αυτά χάριν εαυτών, χάριν των απογόνων σας, δρέψατε τους αγλαούς αυτούς καρπούς, αναγιγνώσκετε τας ημεδαπάς και αλλοδαπούς εφημερίδας, τα περιοδικά συγγράματα, αναδιφήσατε τας αθανάτους βίβλους των προγόνων μας, μελετήσατε αδηφάγως τους ιεράς δέλτους της πίστεως τας δέλτους της ιστορίας, της γεωγραφίας, της οικονομίας. Εργάσθητε αδύκως εις μεταφράσεις ξένων γλωσσών, εις αναγνώσματα, εις συντάξεις ομιλιών και εν γένει εις πάνυ λογικόν, φυσικόν και ηθικόν ποίημα. Μη φεισθήτε χρυσαίου απέναντι τώσων αγαθών, πνευματικών και ηθικών, τα οποία σας προπαρρασκευάζει, φιλότιμοι ομογενείς δια